

Justitiedepartementet

Enheten för migrationsrätt

Remissyttrande över Migrations- och asylpakten (Ds 2025:30)

RFSL, Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter, har beretts tillfälle att inkomma med remissvar på departementspromemorian "Migrations- och asylpakten" (Ds 2025:30). RFSL inkommer härmed med följande synpunkter.

Sammanfattning av RFSL:s synpunkter

- RFSL kan konstatera att de svenska migrationsmyndigheternas prövningar och bedömningar av sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck som skyddsgrunder varken uppfyller kravet på en objektiv eller individuell bedömning.
- RFSL vill framhålla att en enskild vars skyddsstatus är föremål för övervägande om återkallelse behöver få tillgång och rätt till ett offentligt biträde, allra senast vid överklagande av Migrationsverkets beslut om återkallelse till migrationsdomstolen. Den praxis som har utvecklats med återkallelseärenden för personer som beviljats skyddsstatus och uppehållstillstånd på grund av hbtqi-skäl som initieras på vaga, godtyckliga och rättsosäkra grunder måste upphöra.
- RFSL vill framhålla att det kommer vara av avgörande betydelse att säkerställa att Sverige fortsatt gör individuella bedömningar av ansökningar av internationellt skydd, när skyddsbehovet prövas gentemot det som enligt asylprocedurförordningen kommer att definieras som ett "säkert tredjeland".
- Mot bakgrund av att varken intersexvariation eller tillskriven tillhörighet till en viss samhällsgrupp nämns i skyddsgrundsförordningen önskar RFSL understryka vikten av att dessa skyddsgrunder även fortsättningsvis nationellt erkänns som juridiska skyddsgrunder, på samma sätt som de erkänns idag i rättspraxis och

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas,
transpersoners, queeras och intersexpersoners
rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual,
Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

genom utlänningslagens förarbeten, Migrationsverkets rättsliga ställningstagande RS015/2021 och UNHCR:s riktlinjer nr. 9.

- RFSL vill framhålla vikten av att skyddssökande personer som genomgår screening får tillgång till juridisk rådgivning, särskilt för att underlätta identifieringen av sårbara grupper som personer med hbtqi-skyddsskäl.
- RFSL välkomnar att homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexpersoner i mottagandedirektivet erkänns som sökande med särskilda mottagandebehov. RFSL önskar dock understryka vikten av att dessa sökande identifieras tidigt så att deras rättigheter som exempelvis skydd mot hot och våld under boendetiden tillgodoses. Det finns fog, menar RFSL, för att i svensk lagstiftning införa krav på löpande bedömningar av särskilda mottagandebehov och även på löpande bedömningar av särskilda förfarandegarantier.

Inledande kommentar

Mot bakgrund av den extraordinärt korta remisstiden (24 november - 7 januari), som dessutom sammanfaller med jul- och nyårsledigheten, har RFSL varken resurser eller någon rimlig möjlighet att analysera och i detalj kommentera samtliga aspekter av denna omfattande promemoria. Därför har det varit nödvändigt att begränsa sig till de delar som RFSL bedömer riskerar drabba den särskilt sårbara gruppen skyddssökande hbtqi-personer allra hårdast, samt framföra våra synpunkter och farhågor kring dessa. RFSL vill vidare uppmärksamma att RFSL Ungdom (RFSL:s ungdomsförbund) lämnat in ett separat remissvar på promemorian samt framhålla den kritik mot den korta remisstiden som Institutet för mänskliga rättigheter har framfört i en skrivelse till Justitiedepartementet.¹

Övergripande om Migrations- och asylpakten

Promemorian beskriver hur Sverige ska genomföra EU:s Migrations- och asylpakt, som börjar gälla från mitten av juni 2026. Pakten består av flera bindande EU-förordningar och -direktiv. Syftet är bl.a. att skapa ett snabbare och mer enhetligt asyl- och migrationssystem i EU. Detta samtidigt som inte rättssäkerheten ska försvagas. Det senare är ett syfte där det finns tydliga utmaningar att förena detta inte minst med att processen ska gå fortare från ansökan till beslut. Ett grundproblem i sammanhanget är också hur regelverket i

1

<https://mrinstitutet.se/vara--publikationer/skrivelser-och-yttranden/skrivelser/2025-12-09-angaende-re-misstiden-for-promemorian---migrations--och-asylpakten>

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

praktiken ska kunna fungera för särskilt sårbara grupper som flyr, vilka inte kan bedömas på gruppnivå. Däribland skyddssökande hbtqi-personer, samt även kvinnor som flyr undan könsbaserad förföljelse och konvertiter. Detta är grupper med asylskäl som inte är gemensamma, något som är fallet för en större grupp av personer som flyr samtidigt undan exempelvis en svår krigssituation med omfattande humanitär nöd.

Centrala förändringar som ska implementeras är:

- Skärpt kontroll vid EU:s yttre gräns.

Alla som anländer så kallat irreguljärt till EU ska genomgå en obligatorisk screening (hälsokontroll, säkerhetskontroll, identitetskontroll och tagande av fingeravtryck). Under screeningen befinner man sig formellt inte på EU:s territorium i juridisk mening.

- Snabbare och mer enhetliga asyلفörfaranden och snabbare återvändandeförfarande.

Ett nytt gränsprocedurförfarande införs där vissa grupper ska få sin asylansökan prövad direkt vid gränsen, inom mycket kort tid. Fokus ska ligga på effektivare handläggning, snabbare beslut och att övergång till återvändande om asyl avslås ska gå fortare. Gemensamma regler ska börja användas för övervakning, frihetsberövande och genomförande av avvisningar.

Asylprocedurförordningen

Det uttryckliga syftet med asylprocedurförordningen är att "effektivisera, förenkla och harmonisera medlemsstaternas förfaranden genom att inrätta ett gemensamt förfarande för internationellt skydd" (sid. 38).

I promemorian på sidorna 283 och framåt framgår att bl.a. artiklarna 15-17 och 19 "faller utanför det nu aktuella uppdraget" och i stället har "behandlats av Miniminivåutredningen i delbetänkandet *Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s Migrations- och asylopakt* (SOU 2025:31)". Artiklarna 15-17 och 19 avser rätten till rättslig rådgivning, kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde. RFSL beklagar att det i promemorian endast hänvisas kort till Miniminivåutredningen. På detta sätt underlåter man att kommentera och motivera vad som föreslås där. I den utredningen föreslås kraftiga försämringar av skyddssökandes tillgång och rätt till ett offentligt biträde under asylprocessen. Bland annat föreslås att rätten till offentligt biträde tas bort i första instans. RFSL är starkt kritiska till detta förslag, som uppenbart riskerar att drabba sårbara grupper, som skyddssökande med hbtqi-skäl, synnerligen hårt. Asylsökandes möjligheter att få tillgång till sina

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

rättigheter, såsom information om vilka av deras skyddsgrunder som erkänns juridiskt och är betydelsefulla att framföra, kommer att inskränkas betydligt. RFSL bedömer att förslagen i Miniminivåutredningen, om de genomförs, allvarligt kommer att försämra rättssäkerheten för den sårbara gruppen hbtqi-personer och kraftigt minska deras reella möjligheter att få en rättssäker prövning av sitt skyddsbehov samt därmed minska deras chanser att beviljas det skydd de har laglig rätt till. RFSL hänvisar i övrigt gällande förslag i SOU 2025:31 till det remissvar som har lämnats in på utredningen av RFSL och RFSL Ungdom. Remissvaret lämnades in utan att varken RFSL eller RFSL Ungdom var medtagna som remissinstans på detta betänkande, vilket är ett faktum som vi är starkt kritiska till. Den sammantagna bilden är att det finns allvarliga brister i regeringens uppfyllande av grundlagens beredningskrav avseende remisstider och sammanfallande processer och förändringar som i praktiken blir omöjliga att överblicka.

När det gäller garantier för den asylsökande, i kapitlet Tillgången till asylförfarandet, på sid 319 och framåt gällande personliga intervjuer, framförs det i promemorian att den sökande vid den personliga intervjun ska ha rätt att bistås av en rättslig rådgivare. Vidare: "Om den rättsliga rådgivaren är frånvarande ska detta inte hindra den beslutande myndigheten från att genomföra intervjun. Medlemsstaterna får i nationell rätt föreskriva att om en rättslig rådgivare deltar vid den personliga intervjun får den rättsliga rådgivaren enbart göra inlägg i slutet av intervjun (artikel 13.13)." Promemorians bedömning är att möjligheten "att den rättsliga rådgivaren enbart får göra inlägg i slutet av den personliga intervjun bör inte nyttjas." RFSL anser att denna bedömning är välkommen, men vill understryka att detta för närvarande förekommer i praxis, där det är upp till varje handläggare vid Migrationsverket att besluta om det offentliga biträdet tillåts ställa frågor eller göra inlägg under utredningen eller enbart i slutet, eller inte alls. Detta är något som RFSL är starkt kritiska till. Baserat på erfarenhet av att anställda asyljurister har agerat offentligt biträde, samt vårt nära samarbete med andra offentliga biträden, erfar RFSL att det starkt missgynnar den enskilda skyddssökanden i de fall då dennes biträde inte tillåts göra nödvändiga, förtydligande inlägg eller ställa kompletterande frågor under utredningen. I många fall leder detta till onödiga missförstånd som inte alltid är möjliga att klargöra i efterhand vid genomgång av asylutredningsprotokollet och den skriftliga inlagan till Migrationsverket, utan att detta läggs den sökande till last vid tillförlitlighetsbedömningen och kan bidra till ett avslagsbeslut trots att det föreligger skyddsbehov. RFSL vill därför understryka vikten av att utredningens bedömning följs i praktiken och att den rättsliga rådgivarens inlägg eller frågor inte begränsas till att få framföras i slutet av den personliga intervjun eller inte alls, vilket alltså ofta är fallet idag. RFSL vill också understryka att det under alla omständigheter bör eftersträvas att intervju inte genomförs utan att särskilt sårbara skyddssökande, som personer med hbtqi-skäl, har tillgång till rättslig rådgivare.

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

Utredningen konstaterar vidare att bestämmelserna i artikel 34 om prövningen av en ansökan är direkt tillämpliga och inte medför några författningsåtgärder. Vidare konstateras att enligt asylprocedurförordningens artikel 34.2 ska den beslutande myndigheten pröva ansökningarna objektivt, opartiskt och på individuell basis. Vid prövningen av en ansökan ska den beslutande myndigheten beakta bl.a. relevanta uttalanden och relevant dokumentation som läggs fram av sökanden. RFSL kan dock konstatera att de svenska migrationsmyndigheternas prövningar och bedömningar av sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck som skyddsgrunder varken uppfyller kravet på en objektiv eller individuell bedömning. Detta har RFSL visat genom tre omfattande granskningar (se granskningarna på RFSL:s hemsida: <https://www.rfsl.se/verksamhet/publikationer/>) av över 3 360 enskilda beslut och domar, samt i en just nu pågående granskning av hbtqi-asylrättspraxis 2025. Inte heller skriftlig bevisning beaktas i dessa ärenden i den utsträckning som både nuvarande EU-rätt (skyddsgrundsdirektivet 2011/95/EU, art. 4.2 och art. 4.3 b)) samt den nya asylprocedurförordningen slår fast att den ska. Istället bedöms de muntliga berättelserna vara helt avgörande utifrån tillförlitlighetskriterier som saknar både juridiskt och vetenskapligt stöd, vilka därmed strider både mot svensk och internationell rätt. Efter det att en granskning utförts 2024 av Statskontoret samt Migrationsverket fått ett uppdrag av regeringen om förbättrad rättssäkerhet i sitt regleringsbrev för 2025 har ännu inga förbättringar av handläggningen i realiteten skett. Mot bakgrund härav vill RFSL understryka vikten av att denna del av asylprocedurförordningen, om skyldigheten för nationella skyddsgrundsprövande myndigheter att göra opartiska, objektiva och individuella bedömningar, uppfylls i praktiken, samt att även skriftlig bevisning beaktas.

Gränsförfaranden

Ett gränsförfarande innebär att en medlemsstat hanterar en ansökan om internationellt skydd vid gränsen, utan att personen först tillåts resa in i landet. Enligt artikel 43.1 i asylprocedurförordningen får en ansökan prövas inom ramen för ett gränsförfarande om sökande, i tillämpliga fall, har genomgått en screening enligt screeningförordningen och ännu inte har tillåtits att resa in på EU-landets territorium. På sid. 369 i promemorian anges att sammanfattningsvis kan sägas att ett gränsförfarande får tillämpas i de situationer där en person, som inte har tillåtits att resa in i Sverige, ansöker om internationellt skydd och där ansökan antingen avvisas (nekas prövning) eller prövas i sak och vissa av grunderna för ett påskyndat prövningsförfarande är tillämpliga. Dessa grunder kan i korthet beskrivas som situationer där ansökningar om internationellt skydd bedöms vara ogrundade (t.ex. för att sökanden exempelvis framfört irrelevanta, falska eller osannolika uppgifter till stöd för sitt skyddsbehov) eller situationer där det annars finns särskilda omständigheter (t.ex. för att sökanden betraktas som en fara för

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella,
transpersoners, queeras och intersexpersoners
rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual,
Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen). I asylprocedurförordningen finns därutöver en rad olika situationer då gränsförfarandet inte får tillämpas eller ska upphöra att tillämpas. Dessa situationer tar hänsyn till omständigheter hänförliga till såväl den enskilde sökanden (t.ex. artiklarna 21 och 53) som till medlemsstaternas kapacitet i fråga om mottagande och personal. Av artikel 21 i asylprocedurförordningen framgår följande:

Artikel 21

Sökande i behov av särskilda förfarandegarantier

1. Om sökande har konstaterats vara i behov av särskilda förfarandegarantier ska de få det stöd som behövs för att de ska kunna utnyttja de rättigheter och fullgöra de skyldigheter som följer av denna förordning under hela förfarandet för internationellt skydd.

2. Om den beslutande myndigheten, inbegripet på grundval av en annan relevant nationell myndighets bedömning, anser att det stöd som behövs och som avses i punkt 1 denna artikel inte kan ges inom ramen för det påskyndade prövningsförfarande som avses i artikel 42 eller det gränsförfarande som avses i artikel 43, varvid särskild uppmärksamhet ska ägnas åt personer som utsatts för tortyr, våldtäkt eller andra allvarliga former av psykiskt, fysiskt, sexuellt eller könsrelaterat våld, ska den beslutande myndigheten antingen inte tillämpa eller upphöra att tillämpa dessa förfaranden på sökanden.

En förutsättning för att sårbara skydds sökande, som hbtqi-personer, ska undantas från ett gränsförfarande, i enlighet med artikel 21, är att dessa sårbara grupper med särskilda förfarandebestbehov har identifierats. RFSL ser med stor oro en risk för att sårbara skyddsbehövande och skyddsberättigade personer, som exempelvis hbtqi-personer, riskerar att hamna i ett gränsförfarande och därför inte får sitt skyddsbehov prövat. Detta exempelvis om de kommer från ursprungsländer med 20 procent eller lägre beviljandegrad eller från så kallade "säkra" ursprungsländer enligt artikel 42 j) och e) i asylprocedurförordningen. Dessa länder är dock sällan "säkra" för just hbtqi-personer. Risken att hamna i ett gränsförfarande framstår som uppenbar om inte sårbarhetsbedömningen under screeningförfarandet har identifierat sökandens sårbarhet på grund av sexuell läggning, könsidentitet och/eller könsuttryck. Att så är fallet, att sökandes sårbarhet inte har identifierats, torde vara en mycket stor risk i de flesta fall, då det inte framstår som realistiskt i många fall att sökande omedelbart skulle våga berätta om sina hbtqi-skäl för exempelvis en gränspolis när hen kommer från ett land där polis och myndigheter griper och straffar hbtqi-personer. Denna risk är uppenbar när sökande kommer från länder där just myndigheter kriminaliserar och straffar hbtqi-personer, varför de oftast har tvingats dölja sin sexuella läggning, könsidentitet och / eller sitt könsuttryck i hela sina liv.

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

RFSL vill även uttrycka en oro för att gränsförfaranden ska drabba de redan särskilt utsatta och sårbara grupperna transpersoner, intersexpersoner och icke-binära. RFSL vill understryka risken för att en skyddssökande person felaktigt kan uppfattas ha försökt "uppsåtligen vilseleda myndigheterna" enligt artikel 42c), om hens juridiska namn, juridiska kön och/eller fysiska utseende som framgår av eventuella id-handlingar inte överensstämmer med hur personen själv identifierar sig, personens könsidentitet, könsuttryck och med eventuellt annat namn som hen använder om sig själv. En konsekvens av obefintliga rättigheter i olika länder för transpersoner, som leder till utsatthet och kan underlätta förföljelser, är att det ofta inte finns någon möjlighet att ändra juridiskt kön och kunna ha korrekta id-handlingar. RFSL önskar framföra att när personens själva asylskäl är just könsidentitet, könsuttryck och/eller en intersexvariation, ska detta inte under några omständigheter kunna leda till att sökanden uppfattas "vilseleda" myndigheterna och därför hamna i ett obligatoriskt gränsförfarande. Därför är det helt avgörande att det finns nödvändig kompetens hos beslutande myndigheter kring de juridiska asylskäl som aktualiseras här: könsidentitet, könsuttryck och intersexvariation.

Som ovan har framhållits, ska sårbara personer, däribland personer med hbtqi-skyddsskäl, inte vara i gränsförfarandet om anläggningsboendet inte uppfyller kraven i mottagandedirektivet, vilket även framgår av asylprocedurförordningens skäl 61 och 62. Eftersom detta emellertid förutsätter att hbtqi-skälen har identifierats, vilket RFSL bedömer redan det kommer att vara en stor utmaning, är risken stor att sårbara personer med skyddsbehov på grund av hbtqi-skäl ändå kommer att hamna i ett gränsförfarande i många fall. RFSL ser med stor oro på den risk som detta innebär, med ett snabbförfarande där risken är än större att personens skyddsbehov på grund av hbtqi-skyddsskäl inte identifieras. Det innebär i så fall att personen inte får tillgång till den prövning av sitt skyddsbehov som hen har rätt till. RFSL ser att denna risk blir särskilt påtaglig då personer som hamnar i gränsförfaranden inte har rätt att resa in i landet och juridiskt inte anses befinna sig i landet. Risken att sårbara personers hbtqi-skyddsskäl inte identifieras och därmed inte provas framstår som särskilt stor om dessa personer hamnar i gränsförfaranden under vilka de inte ges reella möjligheter att ha kontakt med exempelvis civilsamhällesorganisationer och/eller få rättsligt bistånd med kunskap om vilka skyddsgrunder som finns, vilka kan bistå personen i att framföra dessa skyddsskäl.

Återkallelse av internationellt skydd enligt asylprocedurförordningen och återkallelse av internationellt skydd enligt skyddsgrundsförordningen

RFSL vill när det gäller återkallelser av uppehållstillstånd framhålla att vi de senaste åren tagit del av ett kraftigt ökat antal återkallelseärenden, där flyktingstatus och uppehållstillstånd återkallas för personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av sina hbtqi-skäl. I många fall har återkallelseärendet

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

initierats på oklara, vaga och godtyckliga grunder såsom efter anonyma tips till Migrationsverket om att en före detta asylsökande som kan ha levtt i Sverige länge med permanent uppehållstillstånd, har "ljugit" exempelvis om sin homosexuella läggning. Andra vanliga exempel på när återkallelseärenden initieras är när lesbiska, bisexuella och queera kvinnor som beviljats flyktingstatus skaffar barn. RFSL, Civil Rights Defenders och andra civilsamhällsorganisationer ser ett ökat antal återkallelseärenden för hbtqi-personer och en risk för att Migrationsverkets utredning av särskilt hbtqi-personer bedrivs genom att ställa integritetskränkande frågor kring personers sexuella läggning och/eller könsidentitet/könsuttryck, vilket inte är tillåtet, varken enligt UNHCR:s riktlinjer nr. 9 eller Migrationsverkets egna rättsliga ställningstagande *RS015/2021*. RFSL vill framhålla att den enskilde vars skyddsstatus är föremål för övervägande om återkallelse behöver få tillgång och rätt till ett offentligt biträde.

RFSL har tagit del av flera fall där lesbiska, bisexuella och queera kvinnor och samkönade par som beviljats flyktingstatus kallas till intervjuer där de får detaljerade och integritetskränkande frågor om hur de gått tillväga när de genomfört heminseminationer med exempelvis en vän som ställt upp som spermadonator. Det har också förekommit att hbtqi-kvinnor har utsatts för sexuella övergrepp varpå de blivit ofrivilligt gravida, och vid intervjun om återkallelse får de detaljerade frågor kring ett sexuellt övergrepp vilket redan i sig innebär ett trauma för dem som är svårt att prata om. Andra hbtqi-personer med flyktingstatus som bildat familj i olika konstellationer, vilket är mycket vanligt bland regnbågsfamiljer, som har valt att sammanbo med ett barns andra förälder med annat juridiskt kön än de själva har, utan att de har en romantisk och/eller sexuell relation men för att detta upplevs som det mest praktiska och bästa under spädbarnstiden/småbarnsåren, har fått sin flyktingstatus och sitt uppehållstillstånd återkallat med motiveringar som att hen "nu lever enligt normen" exempelvis i Uganda, varpå de har utvisats dit. Detta trots att de är hbtqi-personer som därmed vid utvisning till Uganda i värsta fall riskerar dödsstraff.²

Under andra halvan av 2025 tog RFSL del av ett ärende där en lesbisk kvinna från Nigeria flera år tidigare hade beviljats flyktingstatus och uppehållstillstånd på grund av sin homosexuella läggning som hon bedömdes ha gjort sannolik. Efter att "tips" inkommit till Migrationsverket enligt vilket kvinnan skulle ha ljugit om att hon var lesbisk och muslim, tillsammans med fotografier på henne där hon inte bar slöja, öppnade Migrationsverket ett ärende om återkallelse och utvisning. Kvinnan fick inte del av underlaget eller tipsen inför den muntliga utredningen som hon därpå kallades till, utan delgavs och konfronterades med dessa på plats samtidigt som hon blev tillsagd dels att redogöra för mycket känsliga frågor under en obehaglig och skrämmande situation, dels att på nytt redogöra detaljerat för sin

² <https://database.ilga.org/uganda-lgbti>

sexuella läggning, inklusive en förväntad inre process, tankar, känslor och reflektioner kopplade till den. Detta trots att hon alltså redan ansågs ha gjort denna trovärdig, tillförlitlig och sannolik under sin asylprocess. Kvinnan beskrev att bilderna var tagna på ett kristet bröllop där hon inte kunde bära sin hijab samt att hon låtit ta bilderna för att se hur hon såg ut utan den. Detta bedömdes inte som trovärdigt, utan kvinnan bedömdes ha ljugit om att hon var muslim och därmed också om att hon var lesbisk. Hennes flyktingstatus och uppehållstillstånd återkallades, varpå hon utvisades till Nigeria ³ där hbtqi-personer i flera delstater kan straffas med dödsstraff.

RFSL tolkar denna de senaste årens nya praxis med ett antal av Migrationsverket initierade ärenden om återkallelse av skyddsstatus och uppehållstillstånd som en direkt konsekvens av de senaste årens regleringsbrev där Migrationsverket har uppdragits att prioritera återkallelse. Sedan Migrationsverket har fått i uppdrag att prioritera ärenden om återkallelse av uppehållstillstånd har civilsamhällesorganisationer uppmärksammat en ökning av antalet tidigare asylsökande hbtqi-personer vars tillfälliga eller permanenta uppehållstillstånd har återkallats efter att Migrationsverket inlett en utredning om återkallelse. Eftersom återkallelse av skyddsstatus, särskilt för personer som beviljats sådan på grund av hbtqi-skäl, i många fall leder till att personen inte kan förlänga sitt uppehållstillstånd när detta beviljats som en följd av skyddsstatusen, blir en konsekvens av återkallelse av skyddsstatus att personen utvisas. Detta nämns överhuvudtaget inte i promemorian. Konsekvensen av en återkallelse av skyddsstatus blir att många som beviljats skydd och uppehållstillstånd på grund av hbtqi-skäl förlorar sin rätt till fortsatt skydd och att de själva inte förstår eller blir medvetna om detta förrän i samband med att de ansöker om förlängning av sitt uppehållstillstånd.

Vid återkallelse av skyddsstatus förordnas inte ett offentligt biträde i ärendet, trots att återkallelse av status ofta innebär en konkret och snart överhängande risk för allvarliga konsekvenser i form av en utvisning till länder där hbtqi-personer kriminaliseras och kan straffas med fängelse eller i värsta fall få ett dödsstraff. Vid implementeringen av pakten är det av avgörande betydelse att säkerställa att den enskilde vars skyddsstatus är föremål för övervägande om återkallelse får tillgång och rätt till ett offentligt biträde. Detta senast vid överklagande av Migrationsverkets beslut om återkallelse till migrationsdomstolen. Det är helt avgörande för den enskilde, särskilt när hen tillhör en sårbar grupp med hbtqi-skyddsskäl, att denne får tillgång till stöd, råd och juridisk information från en jurist eller advokat, när dennes skyddsstatus hotas av återkallelse, med de allvarliga och livshotande konsekvenser det kan få. RFSL hänvisar här till de garantier för personen som ordagrant fastslås i asylprocedurförordningens artikel 66:

³ <https://database.ilga.org/nigeria-lgbti>

a) Han eller hon ska underrättas skriftligen om att hans eller hennes rätt att betraktas som en person som beviljats internationellt skydd håller på att omprövas och skälen för en sådan omprövning.

b) Han eller hon ska informeras om skyldigheten att samarbeta med den beslutande myndigheten och andra behöriga myndigheter, särskilt om det förhållande att han eller hon ska vara skyldig att göra ett skriftligt uttalande och inställa sig för en personlig intervju eller en utfrågning och svara på frågor.

Utifrån asylprocedurförordningens ovan citerade artikel vill RFSL understryka personens absoluta rätt att ta del av information om grunder och underlag för Migrationsverkets initierande av ett ärende om återkallelse av skyddsstatus och eventuellt även uppehållstillstånd. Detta eftersom RFSL har tagit del av ett stort antal ärenden där personer med flyktingstatus och tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd, vilka beviljats på grund av personens, verkliga och/eller tillskrivna, tillhörighet till samhällsgruppen hbqti-personer, får ett brev hem där hen informeras om att ett ärende har inletts om att återkalla dennes flyktingstatus och eventuellt även uppehållstillstånd. Detta utan att personen får ta del av någon skriftlig information om på vilka grunder och baserat på vilket underlag dennes status och eventuellt även uppehållstillstånd övervägs återkallas. RFSL:s erfarenhet är att Migrationsverket i regel inte, med några undantag, ger rätt till offentligt biträde i ärenden om återkallelse av statusförklaring, vilket innebär att personen inte längre kommer kunna förlänga sitt uppehållstillstånd på samma skyddsgrund. RFSL vill understryka att det beviljade uppehållstillståndet emellertid alltid är hotat när Migrationsverket anser att det finns underlag nog att öppna ett ärende om återkallelse av status och kalla personen till en utredning. Ibland förekommer att Migrationsverket förordnar ett offentligt biträde efter att den muntliga utredningen redan har hållits, men i det sena skedet är det för sent för biträdet att göra skillnad i ärendet.

RFSL:s erfarenhet är att personen aldrig får del av underlaget för öppnandet av ett ärende om återkallelse innan muntlig utredning hålls. I vissa fall beskriver advokater som RFSL samarbetar med att det har varit möjligt att få tillgång till materialet efter den enskildes begäran med hjälp av en jurist, men detta är undantag. Oftast hänvisar Migrationsverket till sekretessbestämmelser och att det är till nackdel för utredningen att lämna ut underlag. Istället konfronteras personen med underlaget under utredningen. Ofta får personen inte ens en paus för att i lugn och ro gå igenom underlaget. Hen förväntas istället svara på frågor om underlaget utan att överhuvudtaget ha fått läsa igenom materialet eller förstå vad det handlar om. Migrationsverket menar ofta att personen själv borde känna till vad underlaget handlar om. Personen förväntas kunna svara på varför

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella,
transpersoners, queeras och intersexpersoners
rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual,
Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

underlaget skickats in, trots att det ofta handlar om anonyma tips. De advokater som RFSL samarbetar med vittnar om att när de varit med som ombud har de fått "tjata sig" till pauser på tio minuter för att tala med sin klient om underlaget som de konfronterats med under utredningen. I ett fall nyligen visade sig underlaget bestå av cirka 50 sidor, där Migrationsverkets utredare inte ville bevilja en paus för advokaten och klienten att titta på och gå igenom underlaget, utan utredaren hade planerat att själv endast sammanfatta underlaget muntligen. Vidare vittnar advokater som RFSL samarbetar med om att det är vanligt att Migrationsverket inte visar underlaget för personen under utredningen utan att Migrationsverket bara redogör kortfattat för innehållet och sedan konfronterar personen med frågor.

Ett annat nyligt exempel som RFSL tagit del av, var då en lesbisk kvinna som hade fått barn i ursprungslandet som sedan kom till Sverige genom anknytning, begärdes lämna DNA-prov, både för sig själv och alla barn, för att det i ett anonymt tips gjorts gällande att barnen hade olika pappor. DNA-testning är ett kränkande kroppsligt ingrepp och bör inte tvingas på någon enskild, framförallt inte barn, enbart för att Migrationsverket fått in ett anonymt tips vilket i regel ska anses sakna bevisvärde.

När nu bestämmelserna i asylprocedurförordningen om återkallelse av internationellt skydd blir direkt tillämpliga, vill RFSL framhålla att det är av yttersta vikt att den praxis som har utvecklats och pågår idag med återkallelseärenden för personer som beviljats skyddsstatus och uppehållstillstånd på grund av hbtqi-skäl, som initieras på vaga, godtyckliga och rättsosäkra grunder såsom anonyma tips, familjebildning eller att vara skriven på samma adress som någon av annat juridiskt kön, måste upphöra. RFSL förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att säkerställa att inledande av återkallelseärenden, samt framför allt genomförande av återkallelse av skyddsstatus och uppehållstillstånd, sker på lagliga, förutsebara och rättssäkra grunder, samt att rätten att ta del av skälen för ett inlett återkallelseärende uppfylls i enlighet med asylprocedurförordningen. Så sker inte idag, särskilt avseende personer som beviljats på grund av hbtqi-skyddsskäl.

Säkra länder

Under punkt 5.3.19 i promemorian behandlas så kallade "säkra länder"; "säkra tredjeländer" och "säkra ursprungsländer", som regleras i asylprocedurförordningens artklar 57-64. Artiklarna 57-63 är direkt tillämpliga. Ett säkert tredjeland definieras som ett land som kan anses säkert för en sökande som inte är medborgare i det landet, medan med säkert ursprungsland avses ett land som kan anses säkert för dess medborgare eller, avseende statslösa personer, för den som tidigare varit stadigvarande bosatt där. Enligt artikel 57 anses ett tredjeland säkerställa effektivt skydd om landet har ratificerat och respekterar

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella,
transpersoners, queeras och intersexpersoners
rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual,
Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

Genèvekonventionen, eller om landet på annat sätt tillhandahåller ett skydd som motsvarar grundläggande normer inom människorätten, såsom tillräckliga medel för uppehälle, sjukvård och utbildning till dess att man kan finna en hållbar lösning. Redan här ser RFSL en risk för att i synnerhet sårbara personer med skyddsbehov, exempelvis på grund av hbtqi-skäl, kan komma att skickas till tredjeländer som enligt denna definition kan bedömas som "säkra" exempelvis enbart på grund av att de ratificerat Genèvekonventionen. Afghanistan, Belarus, Egypten, Iran, Libanon, Palestina, Pakistan, Ryssland och Syrien är exempel på länder som ratificerat Genèvekonventionen, men som samtliga har olika former av kriminaliserande lagstiftning mot hbtqi-personer. Att kriminaliserande lagstiftning som tillämpas för att gripa och exempelvis döma hbtqi-personer till fängelsestraff utgör skyddsgrundande förföljelse har sedan många år tillbaka slagits fast av EU-domstolen. RFSL vill understryka att det därför blir avgörande att säkerställa att Sverige fortsatt gör individuella bedömningar av ansökningar av internationellt skydd, när skyddsbehovet provas gentemot det som enligt asylprocedurförordningen nu kommer att definieras som ett "säkert tredjeland".

Artiklarna 60 och 62 reglerar fastställanden av säkra tredjeländer och säkra ursprungsländer på unionsnivå, medan artikel 64 reglerar fastställanden på nationell nivå. Medlemsstaterna får behålla eller införa nationella bestämmelser som tillåter att andra tredjeländer än de som fastställts på unionsnivå bedöms som säkra tredjeländer eller säkra ursprungsländer. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen och Europeiska unionens asylbyrå om de nationella fastställanden som görs senast den 12 juni 2026 och därefter vid varje ny beteckning eller ändring. Medlemsstaterna ska årligen meddela vilka tredjeländer som begreppet "säkert tredjeland" tillämpas på med avseende på särskilda sökande, enligt artikel 64.4. När ett ursprungsland kan bedömas som "säkert", enligt artikel 61, är detta skäl för att placera sökande av internationellt skydd i ett påskyndat förfarande enligt artikel 42.e). I detta sammanhang hänvisas till den del av detta remissvar som behandlar gränsförfaranden och den risk som RFSL framför där, för att särskilt sårbara sökande, såsom personer med hbtqi-skäl som inte har identifierats vid sårbarhetsbedömningen, hamnar i ett påskyndat förfarande.

RFSL ser med mycket stor oro på genomförandet av detta nya regelverk som avser begreppet "säkert tredjeland", då det kommer att innebära att medlemsländerna kan avvisa en ansökan om internationellt skydd, utan att pröva ansökan i sak, och utvisa personen till ett så kallat säkert tredjeland. Detta exempelvis om det finns ett "samband", en koppling, mellan sökanden och tredjelandet. Ansökningar om internationellt skydd kan avvisas om det bedöms att personen kunde ha sökt och beviljats internationellt skydd i ett land utanför EU som anses säkert.

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella,
transpersoners, queeras och intersexpersoners
rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual,
Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

Asylprocedurförordningen möjliggör att sökande av internationellt skydd kan skickas till "säkra tredjeländer", alternativt till "säkra delar" av icke-säkra länder. Tröskeln sänks för vad som krävs för att ett land ska kunna definieras som säkert. Vidare försvagas kravet på kopplingen som ska finnas mellan sökanden och tredjelandet som hen nu kan komma att utvisas till. Personer som har fått avslag på sin ansökan om internationellt skydd kan således skickas till ett land, som inte är deras ursprungsland, så länge de har "kopplingar" dit.

Avseende EU:s förteckning över säkra ursprungsländer, har Europeiska rådet enats om att bland annat Bangladesh, Egypten, Marocko och Tunisien bör betecknas som "säkra ursprungsländer". Dessa länder är emellertid endast några få exempel på ett stort antal länder där den sårbara gruppen internationellt skyddssökande personer med hbtqi-skäl de facto riskerar förföljelse i form av fängelsestraff och i vissa fall tortyr, så som är fallet i Tunisien (enligt landinformation publicerad av ILGA) där personer som grips riskerar att utsättas för anala "tester" vilka är tortyrklassade enligt FN:s tortyrkommitté, CAT. Mot bakgrund härav ser RFSL en uppenbar risk för att många skyddssökande, med behov av och rätt till internationellt skydd på grund av hbtqi-skäl, kommer att kunna utvisas tillbaka till ursprungsländer där de riskerar förföljelse. Särskilt i de fall där deras sårbarhet och hbtqi-skäl inte har identifierats. Därför blir det av yttersta vikt att säkerställa att Sverige som medlemsstat fortsätter i största mån att göra individuella bedömningar av ansökningar om internationellt skydd, och inte frångår den rättspraxis som finns idag där bland annat Bangladesh, Egypten, Marocko och Tunisien inte bedöms vara "säkra" för personer som tillhör eller tillskrivs tillhörighet till samhällsgruppen hbtqi-personer. Tillgänglig, relevant och aktuell landinformation ska användas vid bedömningen av huruvida ett ursprungsland är "säkert" för en sökande, eller om hen riskerar förföljelse där på grund av en eller flera av skyddsgrunderna sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck.

Skyddsgrundsförordningen

Promemorian slår fast att förordningens artiklar 9–14 "om förutsättningar för att betraktas som flykting samt beviljande och återkallande av flyktingstatus är direkt tillämpliga."

Skyddsbehov på grund av sexuell läggning och könsidentitet har i nationell rätt (utlänningslagen), UNHCR:s riktlinjer och EU-domstolens praxis ansetts kunna utgöra "tillhörighet till viss samhällsgrupp" och hbtqi-asylsökande brukar generellt beviljas skyddsstatus på grund av tillhörighet, eller tillskriven tillhörighet, till en viss samhällsgrupp.

Av skälen till skyddsgrundsförordningen framgår följande:

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

(40) Det är också nödvändigt att införa en gemensam uppfattning av förföljelsegrunden "tillhörighet till en viss samhällsgrupp". I syfte att definiera en viss samhällsgrupp bör vederbörlig hänsyn tas till faktorer som hänger samman med sökandens sexuella läggning eller kön, inbegripet könsidentitet och könsuttryck, som skulle kunna ha samband med vissa rättstraditioner eller seder som leder till exempelvis könsstympning, tvångssterilisering eller tvångsabort, i den mån de har samband med sökandens välgrundade fruktan för att bli förföljd. Beroende på omständigheterna kan funktionsnedsättning vara en faktor vid definitionen av viss samhällsgrupp.

(41) Omständigheterna i ursprungslandet, däribland förekomsten och tillämpningen av strafflagar som specifikt riktar in sig på homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella, kan innebära att sådana personer ska betraktas utgöra en viss samhällsgrupp.

(42) Vid bedömningen av en ansökan om internationellt skydd bör medlemsstaternas behöriga myndigheter använda metoder för att bedöma en sökandes trovärdighet på ett sätt som respekterar sökandens rättigheter enligt stadgan och Europakonventionen, i synnerhet rätten till mänsklig värdighet och respekt för privatlivet och familjelivet. Särskilt när det gäller sexuell läggning och könsidentitet bör sökande inte utsättas för detaljerade utfrågningar eller tester angående sina sexuella vanor.

(42) Vid bedömningen av en ansökan om internationellt skydd bör medlemsstaternas behöriga myndigheter använda metoder för att bedöma en sökandes trovärdighet på ett sätt som respekterar sökandens rättigheter enligt stadgan och Europakonventionen, i synnerhet rätten till mänsklig värdighet och respekt för privatlivet och familjelivet. Särskilt när det gäller sexuell läggning och könsidentitet bör sökande inte utsättas för detaljerade utfrågningar eller tester angående sina sexuella vanor.

Angående promemorians hänvisning till skyddsgrundsförordningens definition av flyktingar vill RFSL framföra att förbundet ställer sig positiva till att skyddsgrundsförordningen uttryckligen erkänner det faktum att kriminaliserande lagstiftning kan rikta in sig såväl mot transpersoner som intersexpersoner, samt att det i förordningens skäl uttryckligen även erkänns att könsuttryck, utöver sexuell läggning och könsidentitet, kan definiera en viss samhällsgrupp. RFSL konstaterar samtidigt med oro att skyddsgrundsförordningens ordalydelse i artikel 10.1, och definitionen däri av vad som kan utgöra tillhörighet till en viss samhällsgrupp, inte nämner intersexpersoner:

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

Artikel 10 lyder:**Skäl till förföljelsen**

1. Följande faktorer ska beaktas vid bedömningen av skälen till förföljelsen:

d) Begreppet tillhörighet till en viss samhällsgrupp ska särskilt omfatta tillhörighet till en grupp

i) vars medlemmar har eller uppfattas ha en medfödd egenskap eller en gemensam bakgrund som inte kan ändras, eller en egenskap eller övertygelse som är så grundläggande för identiteten eller samvetet att de inte bör tvingas avsvära sig den, och

ii) som har en särskild identitet i det berörda landet eftersom den uppfattas som annorlunda av omgivningen.

[...] Beroende på omständigheterna i ursprungslandet ska begreppet tillhörighet till en viss samhällsgrupp enligt första stycket d) omfatta tillhörighet till en grupp som har sexuell läggning som gemensam egenskap. Vid bedömningen av om en person ska anses tillhöra en viss samhällsgrupp eller när ett karakteristiskt drag hos en sådan grupp ska fastställas ska vederbörlig hänsyn tas till genusrelaterade aspekter, inbegripet könsidentitet och könsuttryck.

Mot bakgrund av att varken intersexvariation eller tillskriven tillhörighet till en viss samhällsgrupp nämns i förordningen, önskar RFSL understryka vikten av att dessa skyddsgrunder även fortsättningsvis nationellt erkänns som juridiska skyddsgrunder, på samma sätt som de gör idag bland annat genom utlänningslagens förarbeten, Migrationsverkets rättsliga ställningstagande RS015/2021 och UNHCR:s riktlinjer nr. 9.

Uppehållstillstånd för familjemedlemmar (familjeåterförening)

Promemorian slår fast att förordningens artiklar 23.1–23.6 “om utfärdande och återkallande av uppehållstillstånd för familjemedlemmar till personer som beviljats internationellt skydd är direkt tillämpliga”. En bedömning görs vidare att möjligheten att tillämpa artikel 23 om familjesammanhållning även på andra nära släktingar, inklusive syskon, eller gifta underåriga inte bör utnyttjas. Inga ändringar föreslås göras av utlänningslagens nuvarande ordalydelse i 5 kap. 3 § 1 avseende uppehållstillstånd för “make eller sambo”. På sid. 428 i promemorian hänvisas dock till artikel 3.9 där det definieras vad som avses med familjemedlemmar enligt förordningen. Där anges följande:

Artikel 3**Definitioner**

I denna förordning gäller följande definitioner:

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

9. familjemedlemmar: följande familjemedlemmar till den person som beviljats internationellt skydd, om dessa familjemedlemmar befinner sig på samma medlemsstats territorium i fråga om ansökan om internationellt skydd och under förutsättning att familjen existerade redan innan sökanden anlände till medlemsstaternas territorium:

a) Make eller maka till den person som beviljats internationellt skydd eller hans/hennes ogifta partner i en stadigvarande relation, om lag eller praxis i den berörda medlemsstaten behandlar ogifta par som likvärdiga med gifta.

Inför genomförandet av skyddsgrundsförordningen vill RFSL i detta sammanhang understryka vikten av att hbtqi-personers familjemedlemmar inte diskrimineras i praktiken. Detta eftersom RFSL ser att så sker idag, trots att så inte ska vara fallet vilket framhölls i *regeringens proposition 2020/21:191 Ändrade regler i utlänningslagen*. RFSL tar del av flera ärenden där familjemedlemmar, framför allt samkönade partners till personer som beviljats flyktingstatus i Sverige på grund av hbtqi-skäl, får avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd på grund av anknytning när de inte har tillräckliga bevis för sin relation, exempelvis då de inte kan bevisa att de har bott ihop i ett land där detta inte är tillåtet, och/eller när deras relation inte erkänns av myndigheter som istället ofta kriminaliserar den, och då de oftast har tvingats dölja den för omgivningen. I många länder som hbtqi-personer flyr från och beviljas flyktingstatus gentemot, kriminaliseras bl.a. samkönade relationer, vilket är en av de anledningarna till flykten och att skyddsstatus beviljas. Inom begreppet samkönade relationer avses i detta fall både samkönade par och olikkönade par som uppfattas vara av samma kön när exempelvis en av parterna är transperson och inte kan leva i enlighet med sin könsidentitet. I de allra flesta fall saknas juridisk och reell möjlighet att ingå äktenskap eller sammanbo på samma adress, då detta både kan vara förenat med risk för att bli avslöjad och bli åtalad. Dessa är orsaker till att hbtqi-personer flyr och beviljas skyddsstatus. De har mycket sällan kunnat gifta sig och därmed bli "makar" i juridisk mening. Enligt förordningens ordalydelse skulle de redan därför uteslutas ur definitionen av "make" eller "maka". Den andra definitionen av familjemedlem som nämns är "ogifta partner i en stadigvarande relation, om lag eller praxis i den berörda medlemsstaten behandlar ogifta par som likvärdiga med gifta." RFSL ser en risk att om begreppet "stadigvarande relation" i förordningen skulle tas hänsyn till eller tillämpas, oaktat att inga ändringar föreslås i utlänningslagen 5 kap. 3 § 1, kan hbtqi-personers familjemedlemmar komma att uteslutas, bl.a. partners som inte har kunnat sammanbo och/eller vars relation inte på något sätt har kunnat erkännas i ursprungslandet eller kan bevisas med dokumentation av dem själva eftersom de oftast har tvingats dölja den för omgivningen.

RFSL önskar se ett tydliggörande av att även hbtqi-personers familjer och partners som exempelvis har tvingats dölja sin relation, och som inte har kunnat sammanbo

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

exempelvis på grund av kriminaliserade lagstiftning, inte diskrimineras och utesluts vid paktens genomförande avseende uppehållstillstånd för familjemedlemmar. Detta särskilt med anledning av att diskriminering redan sker i praxis av hbtqi-familjemedlemmar idag, trots att de ska ha samma rätt till familjeåterförening som andra.

RFSL beklagar också bedömningen i promemorian att möjligheten att tillämpa artikel 23 om familjesammanhållning även på andra nära släktingar, inklusive syskon, eller gifta underåriga, inte bör utnyttjas.

Upphållstillstånd för personer som beviljats internationellt skydd

I promemorian föreslås att den initiala giltighetstiden för uppehållstillstånd för personer som beviljats flyktingstatus ska vara tre år och för personer som beviljats status som subsidiärt skyddsbehövande tretton månader. Vid förlängning föreslås giltighetstiden för uppehållstillstånd bli tre år för flyktingar och två år för subsidiärt skyddsbehövande.

RFSL anser att det i detta sammanhang inte går att kommentera utredningens förslag utan att nämna utredningen *Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivån enligt EU:s migrations- och asylpakt* (SOU 2025:31). Detta särskilt mot bakgrund av vad som framgår på sid. 439 i promemorian: "Förslagen som nu läggs med anledning av skyddsgrundsförordningens bestämmelser om giltighetstider utgår från att Miniminivåutredningens förslag om att ta bort möjligheten till permanent uppehållstillstånd genomförs." RFSL hänvisar i detta avseende till sitt med RFSL Ungdom gemensamma remissvar på *SOU 2025:31*. Vidare vill RFSL framföra och understryka att även om detta faller utanför vad föreliggande remissvar ska bemöta, så måste det framhållas även i detta sammanhang de förödande konsekvenser som utmönstringen av permanenta uppehållstillstånd för asylsökande kommer att få, inte minst ur ett integrationsperspektiv. Personer med hbtqi-skyddsskäl som beviljas flyktingstatus har i regel inte tillfälliga skyddsskäl, utan dessa är bestående. Den stora majoriteten av asylsökande som flyr sådan förföljelse kommer från länder med kriminaliserande eller på annat sätt repressiv lagstiftning som kan riktas mot hbtqi-personer och/eller där både myndigheter och privatpersoner gör sig skyldiga till förföljelse och övergrepp mot hbtqi-personer och personer som uppfattas vara hbtqi-personer. Situationen i de ursprungsländer som hbtqi-flyktingar flyr från kommer inte att förbättras inom en tre- eller femårsperiod och det kan inte förväntas att den asylsökande själv ska avstå sin identitet för att undgå förföljelse. Enligt RFSL bör det i de fall förföljelse på grund av sexuell läggning, könsidentitet och/eller könsuttryck är asylskälet presumeras att skyddsbehovet kvarstår efter tre år. Detsamma gäller för andra liknande

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

grupper exempelvis personer från religiösa och etniska minoriteter, där skyddsbehovet med mycket stor sannolikhet kan bedömas kvarstå.

RFSL möter och bistår många hundra enskilda hbtqi-asylsökande varje år, som vittnar om det omöjliga i att kunna känna sig trygg och därmed rota sig i samhället när uppehållstillståndet och skyddet de beviljas är tillfälligt, och det därmed finns en ständigt överhängande risk att inte få det förlängt och/eller att utvisas tillbaka till den förföljelse de flytt från. UNHCR uttryckte 2020 oro över att Sverige då temporärt hade skiftat från att bevilja permanenta uppehållstillstånd till att bevilja tidsbegränsade uppehållstillstånd.⁴ Denna uttryckta kritik från UNHCR har Sverige tyvärr inte alls tagit till sig. De hundratals individer vi möter varje år vill inget hellre än att bli en del av samhället i ett land som inte kriminaliserar vilka de är och straffar dem med fängelse eller dödsstraff. I realiteten upplevs detta dock omöjligt när samma samhälle omöjliggör för dem att få permanent uppehållstillstånd samt hotar med att retroaktivt upphäva redan beviljade permanenta uppehållstillstånd. Det är inte värdigt ett samhälle som gör anspråk på att vara en rättsstat.

Screeningförordningen

Screeningen omfattar bl.a. identifiering eller verifiering av identitet, registrering av biometriska uppgifter, hälsokontroll, sårbarhetskontroll och säkerhetskontroll. Gällande en person som befinner sig vid den yttre gränsen ska screening ha avslutats inom sju dagar, medan om personen befinner sig inom EU:s territorium ska den ha avslutats inom tre dagar. Ansvar för utförande av de olika momenten ska delas mellan Migrationsverket och Polismyndigheten (gemensamt ansvar för identifiering och verifiering av identitet, sårbarhetskontroll, registrering av biometriska uppgifter och ifyllande av screeningformulär samt ensamt ansvar för Polismyndigheten för säkerhetskontrollen) samt landets regioner (hälsokontrollen). Genomförandet av screeningen ska endast ske på särskilt anvisade platser vid yttre gräns eller inom landet. Tillstånd till inresa från en yttre gräns kan inte ges under den tid som screeningen pågår. JO får i uppdrag att utgöra den övervakningsmekanism som ska säkerställa att screeningförfarandet sker i enlighet med grundläggande rättigheter och att rätten till asyl inte inskränks. Polismyndigheten och Migrationsverket tillåts lämna de uppgifter till varandra som behövs för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter som screeningmyndigheter. Uppgiftsskyldighet införs för regionerna om det som framkommit under hälsokontroll.

4

<https://www.unhcr.org/nordic-and-baltic/media/unhcr-recommendations-sweden-strengthening-protection-refugees-may-2020-pdf>

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

Som framgår av promemorian är syftet med screeningen att kontrollera personer och inhämta tillgänglig information om dem, för att när screeningen avslutats överlämna ärendet och den information som framkommit till behörig myndighet för asylprövning eller återvändande. De som omfattas av screeningen är samtliga tredjelandsmedborgare som påträffas i samband med att de illegalt korsat yttre gräns, inne på en medlemsstats territorium men inte har uppfyllt inresevillkoren eller efter att ha landsatts i samband med en efterforskning och räddningsinsats till havs, oavsett om de söker internationellt skydd eller inte. Dessutom omfattas personer som söker internationellt skydd vid gränsen, men där personen inte uppfyller inresevillkoren.

RFSL menar inledningsvis att det inte är realistiskt, utan snarare i de flesta fall uteslutet, att hbtqi-personer skulle kunna och våga berätta om sina hbtqi-skäl för gränspolis och/eller andra myndigheter när de flytt från länder där just myndighetspersoner utövar kriminaliserande lagstiftning och straffar hbtqi-personer. RFSL bedömer, och ser en allvarlig risk för, att personer med internationellt behov av skydd på grund av hbtqi-skäl, på grund av införandet av screeningförfarandet, löper en stor risk inte få tillgång till en asylprövning och därmed sin rätt till en bedömning av sitt skyddsbehov. Detta då det oundvikligen kommer att finnas många reella hinder för personer som flytt förföljelse på grund av sin sexuella läggning, könsidentitet och/eller sitt könsuttryck att inom loppet av några få dagar framföra och avslöja dessa personliga omständigheter som hen i de allra flesta fall har dolt i hela sitt liv eftersom det kan vara förenat med livsfara om framför allt myndigheterna får kännedom om hen är hbtqi-person. Att förvänta sig att någon som flytt risk för fängelsestraff och i värsta fall dödsstraff på grund av sin sexuella läggning eller könsidentitet ska avslöja denna omedelbart efter en flykt inför en gränspolis och/eller annan myndighetperson framstår enligt RFSL som orimligt och osannolikt. Redan därför finns en konkret risk att hbtqi-flyktingar inte kommer att identifieras som den sårbara grupp de är och därmed inte får tillgång till asylprocessen och sin rättighet att få sitt skyddsbehov prövat.

Enligt förordningen innefattar screeningen flera olika delar: en hälsokontroll, en sårbarhetskontroll, identifiering eller verifiering av identitet, registrering av biometriska uppgifter och en säkerhetskontroll. Som RFSL framfört ovan, under avsnittet om gränsförfaranden, bedömer vi att det finns en risk för att en screening som ska genomföras inom några få dagar riskerar drabba särskilt de sårbara grupperna transpersoner, intersexpersoner och icke-binära. Detta då de felaktigt kan uppfattas ha försökt "uppsåtligen vilseleda myndigheterna" enligt artikel 42c) i asylprocedurförordningen, om ens juridiska namn, juridiska kön och/eller fysiska utseende som framgår av eventuella id-handlingar inte överensstämmer med hur personen själv identifierar sig, sin könsidentitet, könsuttryck och eventuellt annat namn än det juridiska som hen använder om sig själv. RFSL önskar framföra att när

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella,
transpersoners, queeras och intersexpersoners
rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual,
Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

personens själva asylskäl är just könsidentitet, könsuttryck och/eller en intersex-variation, ska detta inte under några omständigheter kunna leda till att sökanden uppfattas "vilseleda" myndigheterna på ett sätt som inom screeningförfarandet tolkas och tillämpas till personens nackdel och leda till att personen inte får tillgång till en bedömning av sitt skyddsbehov.

Som framgår av promemorian, syftar sårbarhetskontrollen till att utreda om personen i fråga befinner sig i en sårbar situation, har utsatts för tortyr eller har andra särskilda behov. Hbtqi-personer nämns inte uttryckligen som en sårbar grupp i detta avsnitt i promemorian. I avsnitt 7.10.3, "Sårbarhetskontrollen enligt artiklarna 12.3–5", hänvisas dock bland annat till artikel 24 i det nya omarbetade mottagandedirektivet, där det anges "att följande personkategorier sannolikt har särskilda mottagandebehov: underåriga, ensamkommande barn, personer med funktionsnedsättning, äldre, gravida, homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella personer, ensamstående föräldrar med underåriga barn, offer för människohandel, personer med allvarliga sjukdomar, personer med psykiatriska tillstånd, inklusive posttraumatiskt stressyndrom samt personer som har utsatts för tortyr, våldtäkt eller andra allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld, till exempel offer för könsrelaterat våld, kvinnlig könsstympning, barnäktenskap eller tvångsäktenskap, eller våld med sexuella, könsrelaterade, rasistiska eller religiösa motiv".

RFSL vill i detta sammanhang framhålla att vår erfarenhet utifrån mer än fem decenniers arbete med hbtqi-asylsökande, är att de allra flesta också har flera andra sårbarheter utöver sin tillhörighet till samhällsgruppen hbtqi-personer: Majoriteten har redan utsatts för allvarliga övergrepp som förföljelse i form av allvarligt fysiskt, psykiskt och /eller sexuellt våld, fängelsestraff och/eller tortyr. En mycket stor andel lider av allvarlig psykisk ohälsa i form av exempelvis PTSD. En del hbtqi-asylsökande har även neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som autism och/eller ADHD. Bland annat följande framgår av skälen till screeningförfordningen:

(37) En preliminär sårbarhetskontroll bör utföras i syfte att identifiera personer med tecken på att vara sårbara, att ha utsatts för tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling [...] eller personer som kan ha särskilda mottagnings- eller förfarandebehov i den mening som avses i direktiv (EU) 2024/1346 respektive förordning (EU) 2024/1348. Detta bör inte påverka ytterligare bedömningar i efterföljande förfaranden efter avslutad screening. Sårbarhetskontrollen bör utföras av specialiserad personal vid screeningmyndigheterna som är utbildad för det ändamålet.

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

(38) Under screeningén bör alla berörda personer garanteras en levnadsstandard som är förenlig med stadgan och ha tillgång till akutsjukvård och nödvändig behandling av sjukdomar. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt sårbara individer, såsom gravida kvinnor, äldre personer, familjer med ensamstående föräldrar, personer med omedelbart identifierbara fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar, personer med synliga psykiska eller fysiska trauman och ensamkommande barn. I fråga om underåriga bör information ges på ett barnvänligt och åldersanpassat sätt. Alla myndigheter som deltar i utförandet av uppgifter med anknytning till screening bör rapportera alla fall av sårbarhet som de har observerat eller fått rapporter om, bör respektera mänsklig värdighet och integritet och bör avstå från diskriminering.

Att utsattheten för tortyr, annan omänsklig eller förnedrande behandling, särskilda mottagnings- eller förfarandebestånd, samt psykiska funktionsnedsättningar, psykiskt eller fysiskt trauma utgör särskilda sårbarheter framgår således av skälen till förordningen. Som RFSL beskriver ovan är det vår erfarenhet att asylsökande med skyddsbehov på grund av sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck och/eller intersexvariation i de flesta fall samtidigt även har andra sårbarheter och särskilda behov, utöver sin tillhörighet till samhällsgruppen hbtqi-personer. Det försätter dem i en alldeles särskilt utsatt situation, i de flesta fall med ytterst få eller inga reella möjligheter att inom några dagar framföra sina hbtqi-skäl för exempelvis en gränspolis. Därför är det helt avgörande att de sårbarhetskontroller som kommer att utföras fungerar och identifierar asylsökande med dessa skyddsskäl. Annars kommer en stor andel skyddsberättigade asylsökande att aldrig överhuvudtaget få tillgång till den asylprövning de har rätt till utan istället utvisas tillbaka till den skyddsgrundande förföljelse de har flytt från. I skälen (7) till screeningförordningen understryks att screeningen också bör "bidra till att identifiera sårbara personer så att *alla* särskilda behov beaktas fullt ut vid fastställandet och genomförandet av det tillämpliga förfarandet." RFSL vill särskilt understryka vikten av detta mot bakgrund av vad som framhållits ovan om hur vanligt det är med förekomsten av flera parallella sårbarhetsfaktorer samtidigt hos hbtqi-asylsökande. RFSL vill därför framföra, inför genomförandet av screeningförordningen, vikten av att samtliga parallellt förekommande sårbarhetsgrunder identifieras löpande under screeningen.

Angående hälsokontrollen som en del av screeningförfarandet, gör RFSL bedömningen att många skyddssökande med hbtqi-skäl sannolikt kan känna mindre rädsla inför och mer förtroende för vårdpersonal än gränspolis och andra myndigheter som genomför screeningen. RFSL vill därför understryka vikten av att den medicinska personal som genomför hälsokontrollen också har nödvändig kunskap om sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck och intersexvariation. Detta så att identifiering av sårbarhet baserat på dessa grunder inom

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

hälsokontrollen kan beaktas inom ramen för hela screeningförfarandet vid bedömningen av om personen ska få tillgång till asylprövning eller inte. Detta bör vara förenligt med vad som anförs på sid. 491: "För att uppgifterna från hälsokontrollen ska kunna föras in i screeningformuläret, bör regionerna rapportera uppgifterna från kontrollen till en screeningmyndighet."

I promemorian föreslås på sid. 488 att Migrationsverket och Polismyndigheten bör ansvara för sårbarhetskontrollen. Som framgår på sid. 479 kan screeningmyndigheterna vid sårbarhetskontrollen enligt artikel 12.3 i screeningförfordningen bistås av icke-statliga organisationer. RFSL och RFSL Ungdom har sedan flera år tillbaka en regelbunden dialog med Migrationsverket, så även inför implementeringen och genomförandet av Migrations- och asylpakten. Inom ramen för dialogen har vi informerats om att Migrationsverket och Gränspolisens kommer att dela på ansvaret för screeningen, såsom också föreslås under punkt 7.5.2, "Myndigheter som bör ansvara för screeningprocessen". RFSL och RFSL Ungdom har framfört till Migrationsverket att vi önskar vara delaktiga i och/eller bidra till att kvalitetssäkra sårbarhetskontrollerna för att ge myndigheterna bästa möjliga förutsättningar att tidigt identifiera skyddsökande med hbtqi-skäl. Detta bör vara såväl i de enskilda skyddsbehövandenans intresse som myndigheternas och bidra till en mer rättssäker bedömning så att de personer med internationellt skyddsbehov får tillgång till den prövning av detta som de är berättigade till. Mot bakgrund därav önskar RFSL även framföra detta önskemål i remissvaret. RFSL vill också framföra att regeringen i dialog med relevanta aktörer inom Europeiska Unionen belyser och söker lösningar på den särskilda risk hbtqi-personer och andra särskilt utsatta grupper kommer befinna sig i samband med screening samt risken att man inte får sina asylskäl prövade på erforderligt och lagenligt sätt. Därför bör åtgärder vidtas inom EU-samarbetet för att säkra implementeringen av pakten och att säkra att den i realiteten inte innebär att asyrrätten för hbtqi-personer upphävs i EU. Övergripande vill RFSL även framföra att man i promemorian borde ha kunnat ge mer vägledning än vad som är fallet till screeningsmyndigheterna om deras respektive ansvarsområden.

Kontakt med personer som genomgår screening för rättslig rådgivning

I promemorian görs följande bedömning: "Bestämmelsen i artikel 8.6 om organisationers och andra personers kontakt med sökanden under pågående screening är direkt tillämplig och föranleder inte några författningsåtgärder. Möjligheten att begränsa tillträdet till personerna för organisationer och personer som tillhandahåller rådgivning är redan delvis utnyttjad genom gällande rätt. Bestämmelser som ytterligare begränsar tillträdet bör inte införas."

RFSL håller med om att ytterligare begränsningar av tillträde för personer och organisationer som erbjuder exempelvis juridisk och annan rådgivning inte bör

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

införas. RFSL önskar framhålla vikten av att skyddssökande personer som genomgår screening får tillgång till juridisk rådgivning, särskilt för att underlätta identifieringen av sårbara grupper som personer med hbtqi-skyddsskäl. Sådan juridisk rådgivning och information bör kunna tillhandahållas av RFSL, då detta är något vi i hög utsträckning redan arbetar med idag.

Förordningens bestämmelser om oberoende övervakningsmekanism

Varje medlemsstat ska tillhandahålla en oberoende övervakningsmekanism, som bl.a. ska säkerställa efterlevnad av de grundläggande rättigheterna och att rätten till asyl inte inskränks. Artikel 10 innehåller bestämmelser om övervakning av rättigheter i samband med screening. Enligt artikel 10.2 ska varje medlemsstat tillhandahålla en oberoende övervakningsmekanism som ska:

a) övervaka efterlevnaden av unionsrätten och internationell rätt, inbegripet EU:s rättighetsstadga, särskilt vad gäller tillgång till asylförfarandet, principen om non-refoulement, barnets bästa och relevanta regler om förvar, inbegripet relevanta bestämmelser om förvar i nationell rätt, under screeningen, och

b) säkerställa att motiverade anklagelser om bristande respekt för grundläggande rättigheter i all relevant verksamhet i samband med screening hanteras på ett effektivt sätt och utan onödigt dröjsmål, vid behov inleda utredningar om sådana anklagelser och övervaka hur sådana utredningar framskrider.

Av promemorian framgår att den oberoende övervakningsmekanismen även får involvera relevanta internationella och icke-statliga organisationer och offentliga organ som är oberoende av de myndigheter som genomför screening. I den mån en eller flera av dessa institutioner, organisationer eller organ inte är direkt delaktiga i övervakningsmekanismens arbete ska organet inleda och upprätthålla nära förbindelser med dem. RFSL ställer sig positiva till detta. Vi förväntar oss möjligheter att kunna bidra till övervakningsmekanismen inom ramen för vårt arbete med den sårbara gruppen internationellt skyddssökande med hbtqi-skyddsskäl. Detta särskilt mot bakgrund av att ingen tillsynsmyndighet föreslås inrättas på migrationsområdet, samt att bedömningen görs i punkt 7.11.7 att Sverige uppfyller kraven i artikel 10.2 på en oberoende övervakningsmekanism, och att inga författningsåtgärder bedöms behövas.

Avsnitt 7.12 Information

Av artikel 11.4 framgår att medlemsstaterna får tillåta relevanta och behöriga nationella, internationella och icke-statliga organisationer och organ att förse tredjelandsmedborgare med information som avses i artikel 11 under screeningen i enlighet med nationell rätt. RFSL önskar framhålla att vi inom ramen för vår dialog

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

med Migrationsverket, tillsammans med RFSL Ungdom, lyft frågan om att få bidra med information till skyddssökande personer i screeningförfarandet. RFSL vill även i detta remissvar understryka vikten av att särskilt sårbara grupper får tillgång till adekvat information och rådgivning, särskilt då detta kan bidra till att identifiera sårbarheter som hbtqi-skyddsskäl.

Mottagandedirektivet

Sökande med särskilda mottagandebehov

Om sökande med särskilda mottagandebehov framförs (på sid. 928) i promemorian:

“Definitionen av sökande med särskilda mottagandebehov framgår av artikel 2.14. Som tidigare finns en allmän princip om att medlemsstaterna ska beakta den speciella situationen för dessa sökanden vid genomförandet av direktivet. Detta framgår numera av artikel 24 som är en tvingande bestämmelse. Sökande med särskilda mottagandebehov anges i en icke uttömmande lista som: underåriga, ensamkommande barn, personer med funktionsnedsättning, äldre, gravida, homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella personer, ensamstående föräldrar med underåriga barn, offer för människohandel, personer med allvarliga sjukdomar, personer med psykiatriska tillstånd, inklusive posttraumatiskt stressyndrom samt personer som har utsatts för tortyr, våldtäkt eller andra allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld, t.ex. offer för könsrelaterat våld, kvinnlig könsstympning, barnäktenskap eller tvångsäktenskap, eller våld med sexuella, könsrelaterade, rasistiska eller religiösa motiv.”

Vidare anförs (på sid. 929):

“Av artikel 25.2, som är ny, följer att vid bedömningen av särskilda mottagandebehov ska medlemsstaterna säkerställa att den personal som utför bedömningen är utbildad och får fortbildning i att upptäcka tecken på sådana behov och i hur dessa ska tillgodoses.”

RFSL välkomnar att homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexpersoner erkänns som sökande med särskilda mottagandebehov. RFSL önskar dock understryka vikten av att dessa sökande identifieras tidigt så att deras rättigheter som exempelvis skydd mot hot och våld under boendetiden tillgodoses. RFSL menar att det finns fog för att i svensk lagstiftning införa krav på löpande bedömningar av särskilda mottagandebehov och även på löpande bedömningar av särskilda förfarandegarantier. RFSL hänvisar vad gäller mottagande i övrigt till

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL

framförda ståndpunkter i sitt tidigare remissvar⁵ på utredningen SOU 2024:68 - Mottagandelagen - en ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande.

Lovise Brade

Förbundsordförande RFSL

⁵ <https://www.rfsl.se/verksamhet/remissyttranden/>

rfsl.se

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella,
transpersoners, queeras och intersexpersoners
rättigheter.

The Swedish Federation for Lesbian, Gay, Bisexual,
Transgender, Queer and Intersex Rights.

Postadress
Box 350, SE-101 26
Stockholm, Sweden

E-post
forbund@rfsl.se

RFSL